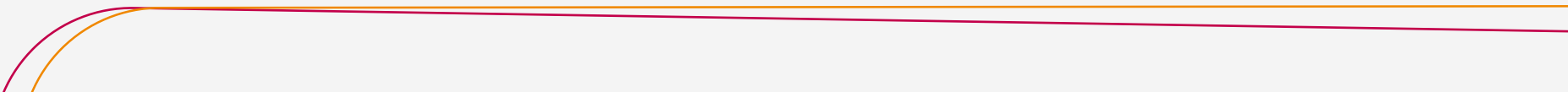

Toepassingen van NA

Mpi GO! De Kaproenen

Op verschillende wijze :

- Ten aanzien van kinderen : werken met verhalen
 - Ten aanzien van ouders ...
 - Ten aanzien van GOK OOO
 - Ten aanzien van schoolbeleid
-
-

Non-violent resistance

Jaren 90: toepassing NVR in hulpverlening (Haim Omer)

Na Israël, vele toepassingen, publicaties in Duitsland, Nederland en GB (o.a. kinderen met angstprobl., obese kinderen, kinderen die behandeling weigeren, computerverslaving, scholen, bredere gemeenschappen, K-psychiatrie, residentiële voorzieningen, groepsbehandelingen,...)

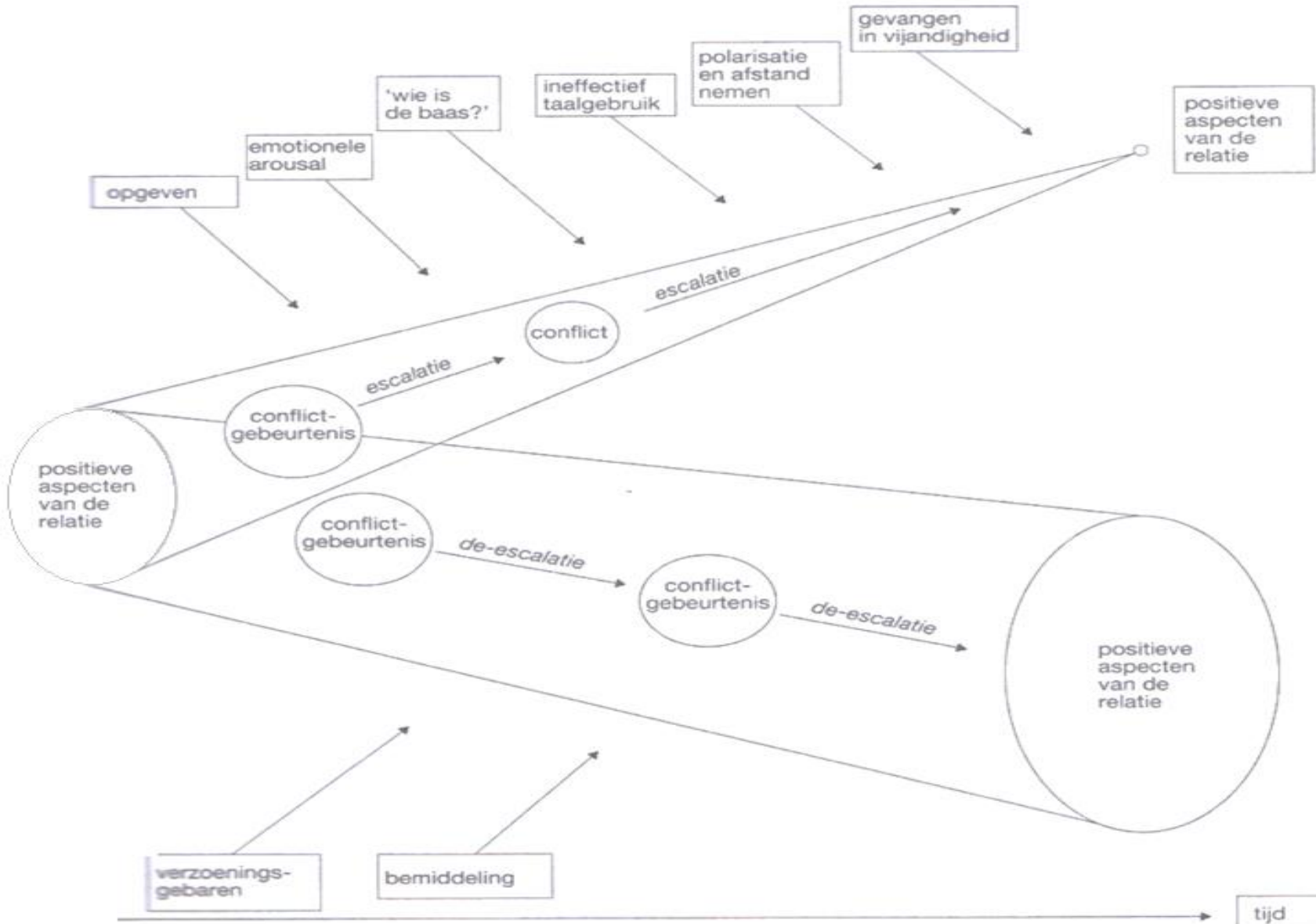
Nov. '07: Voorstelling concept in België

NA – kansen tot verbindend gezag ...

Enkele begrippen ...

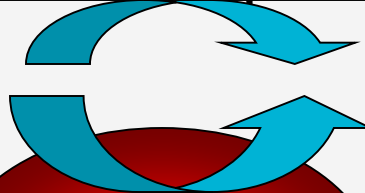
Het escalatiemodel

Te vergelijken met ... LSCI

De conflict cyclus

Zelfconcept jongere
Irrationele opvattingen

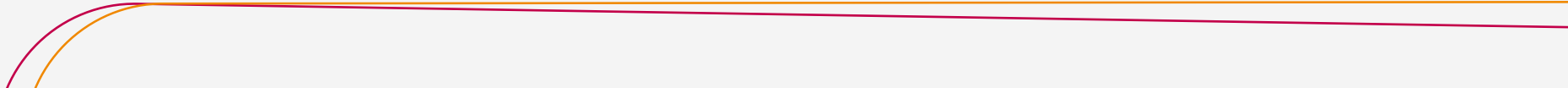
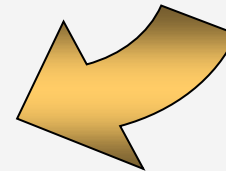
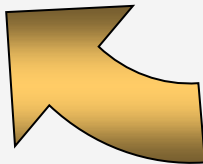
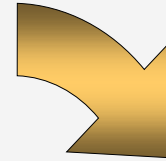
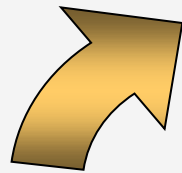
**Stressvol
moment**

De privé inhouden
van de jongere

Volwassen/peer
reactie

gevoelens

Waarneembaar
gedrag

Escalaties

Types van escalatie :

■ complementaire

- ouders geven toe voor de lieve vrede
- toegevingen leiden tot verhoging eisen / bedreiging / extremer gedrag
- toegeeflijke houding over hele linie, soms uit angst (instorten, weglopen, zelfmoord)

■ symmetrische

- vijandigheid creëert vijandigheid
- escalatie van vijandigheid

Interactie tussen beide processen

Basishouding NVR

Ik heb geen enkele beschikking over mijn kind, enkel over mezelf

Ik ben terug aanwezig als ouder/leerkracht, neem autoriteit op zonder enige vorm van geweld (fysiek en verbaal)

Ik doorbreek het geheim en zoek steun

Ik plaats de behoeften van mijn kind terug op de voorgrond

'Ik ben uw vader/moeder, ik ben hier, ik laat me niet afschudden, ik laat me door u niet langer negeren'

'ik ben uw juf/meester/leraar'

Kenmerken NVR/NA

Welbevinden ouders centraal

Basiscomponenten:

- Vermijden van escalatie
- Bieden van actieve weerstand

Doel: herstel autoriteit + (opnieuw) opnemen waakzame zorg

Kenmerken NVR/NA

Herstel 'positieve' autoriteit

- Zelfcontrole, eigen aandeel
- Vastberadenheid/kracht
- Aanwezigheid
- Transparantie
- Ondersteunend netwerk/doorbreken isolement
- Fouten maken mag

'Je moet niet winnen, je moet enkel volhouden!'

'Smeed het ijzer als het koud is!'

'Fouten kunnen gecorrigeerd worden!'

Kenmerken NVR/NA

Waakzame zorg

■ 3 basisaspecten:

- Aandacht
- Aanwezigheid
- Bescherming

■ 3 niveaus:

- Open dialoog
- Gerichte aandacht
- Eenzijdige actie

Ankerfiguur en hechting

- Nabijheid bieden en grenzen stellen
 - Ouder als ankerfiguur
 - Leraar als ankerfiguur
 - Relatie met hechting
-

Interventiegebieden

Preventie van escalatie

Actieve weerstand tegen probleemgedrag

Verzoening - contactgebaren

Ondersteuning

'Ik kan handelen'

'Dat is juist'

'Ik ben niet alleen'

Acties van actieve weerstand

Aankondiging

Sit-in

Telefoonronde

(Volgen)

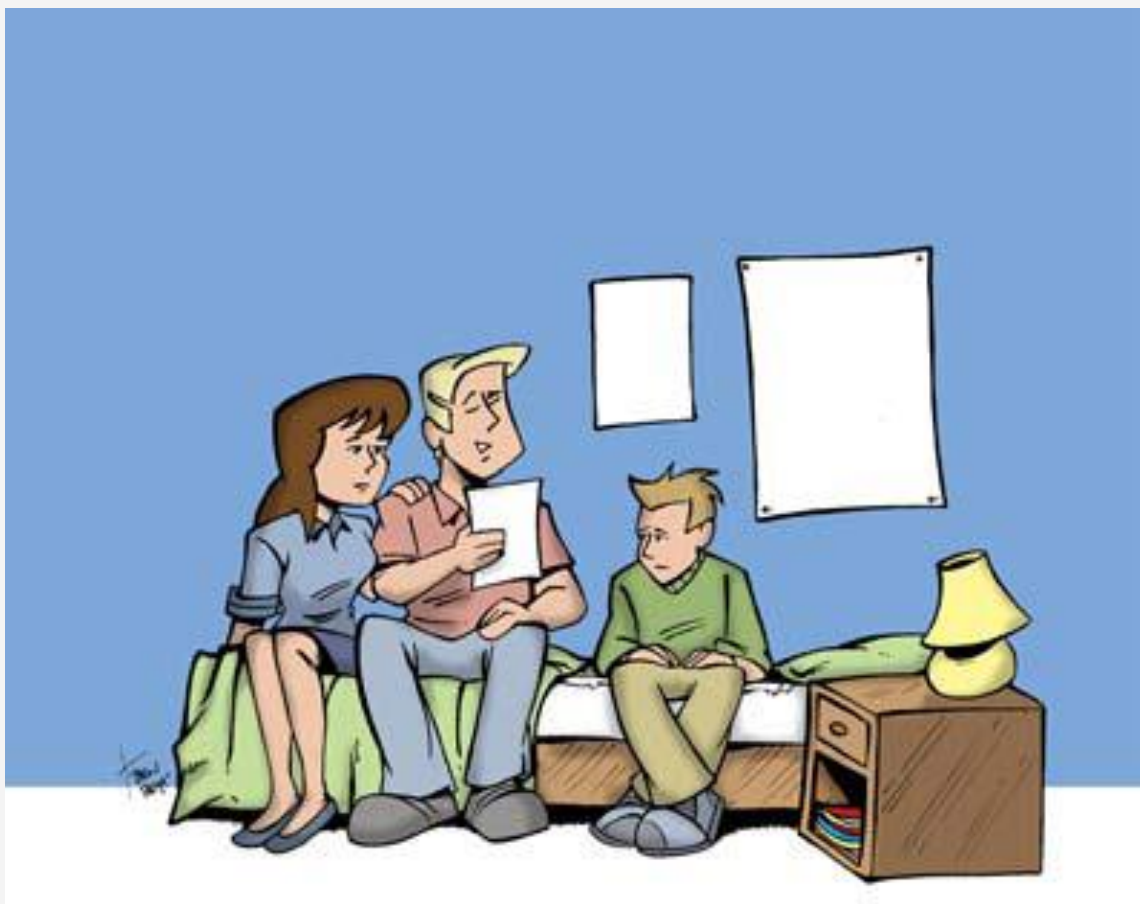
(Documentatie van negatief gedrag)

(Campagne van bezorgdheid)

(Herstelgerichte actie)

(Zitstaking)

Aankondiging

Aankondiging

Doelen:

- definiëring behandeldoelen
- boodschap van geweldloosheid
- ritueel dat keerpunt aanduidt
- belangrijker voor ouders/leraar(s) dan voor kind: verbintenis die ze tav zichzelf aangaan
- eerste actie van actieve weerstand tegen probleemgedrag

Aankondiging

Ouders/team werken er
SAMEN aan (cfr. protocol)

Ouders/team schrijven aankondiging zelf, in eigen woorden, in overleg met hulpverlener/elkaar

op een rustig moment

voorbereiding (op reactie kind + technisch) – ev. adhv rollenspel

Aankondiging

Taal – inhoud :

- niet-escalerend
- zeer concreet
- kort
- respectvol
- helder en vrij van dreiging
- geen gedragsinterpretaties
- niets beloven, wel : ‘we zullen ons best doen’
- doelen zo klein mogelijk (bewaakbaar)

Sit-in

Sit-in

Ouders/team gaan kamer/klas binnen

één van beide geeft concrete,
korte, duidelijke boodschap

Ouders/team blijven in stilte zitten gedurende vooraf afgesproken
duur (geen verbaal of fysiek conflict)

einde (redelijk voorstel / tijd is om / kans op escalatie te groot)

Sit-in

Moment

- reactie op inacceptabel gedrag of gebeurtenis (cfr. aankondiging)
- wanneer de escalatie voorbij is (“smeed het ijzer als het koud is”)

voorstel van kind geen barometer voor succes – doel is verhoging ouderlijke/team aanwezigheid

voorbereiding op : veel voorkomende angsten + reacties kind (ev. rollenspel)

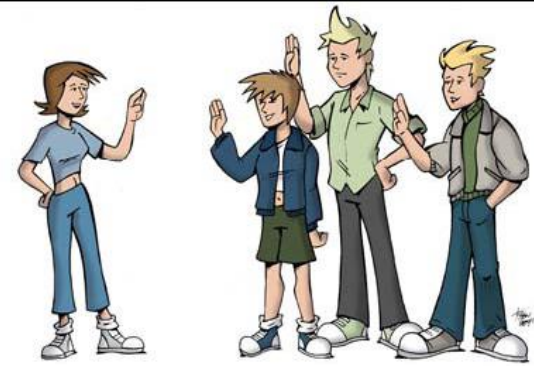
Telefoonronde

Te laat thuis, weglopen,
weigeren te vertellen waar

Systematisch hele lijst
mensen telefoneren

Doelen :

1. manifesteren van ouderlijke aanwezigheid + opnieuw laten gelden van je recht tot supervisie
2. vinden van kind
3. collectieve druk
4. terugkeer naar huis

Verzoening

Verzoening - contactgebaar:
onvoorwaardelijke uiting van
liefde/zorg op initiatief van de ouder/team

Voorbeelden:

- boodschappen van appreciatie, respect voor kwaliteiten
- extraatjes of symbolische handelingen
- metaforische verhalen
- gemeenschappelijke activiteiten
- erkennen van eigen inbreuken / fouten

Wanneer ?

- niet noodzakelijk meer maar wel strategisch

Verzoening

Kenmerken :

- creëren positief dilemma
- relatie bestaat niet enkel uit conflict
- geeft mogelijkheid liefde / zorg te tonen en te reageren op gedrag
- kind moet niet accepteren (werkt juist door weigering)
- actie van zelfcontrole
- scheiden persoon van gedrag, veranderen interne representatie
- DOEN zonder zeggen

Ondersteuning

- sociale ondersteunende netwerken protectief met belangrijke impact op:
 - Familiaal/schools welbevinden
 - veerkracht kinderen
 - emotionele gezondheid en gedragsfunctioneren
 - positief ouderschap/lerarenschap – positief ouderlijk/leraren-gedrag

Ondersteuning

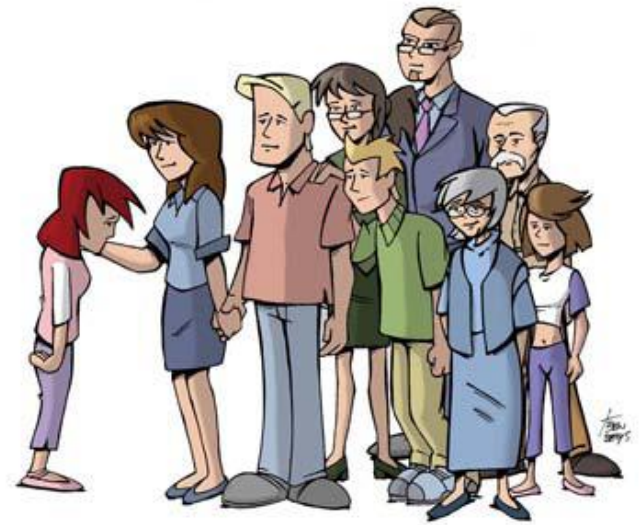
Geweldloos verzet zonder steun is onmogelijk

Doorbreken geheim moeilijkste maar meest effectieve opgave (weerstand)

Rollen van helpers/team :

- campagne van bezorgdheid
- verminderen van risico op uitbarsting
- aanwezig bij sit-in
- verzoening
- taakverlichting, ontspanningsmomenten, telefonische bijstand, enz...

Ev. supportersmeeting

Geweld op school

Elke schooldag gem. 16 geweldsdelicten (2008: 2916; 2009: 2994; 1ste kwartaal 2010: 1032)

- Meestal tussen leerlingen onderling, veel minder vaak psychisch of fysiek geweld tussen leerling en leerkracht
- 14/16 opzettelijke slagen en verwondingen
- Elke schooldag gem. 1 seksueel misdrijf
- 2008 t.e.m. eerste kwartaal 2010: 8 moorden en doodslagen
- Wallonië 46%, Vlaanderen 41%, Brussel 13%

Bron: Verslag commissievergadering

Vlaams Parlement nr. C200 (2010-2011)

Leerkracht: een beroep onder druk

Verwachtingen vanuit maatschappij, ouders, ... steeds hoger

Kritiek op leerkrachten en onderwijs in het algemeen creëert negatieve atmosfeer

Isolatie – de leerkracht staat alleen in de klas

Parallel werken verhoogt competitie ipv solidariteit

Gebrek aan training in omgang met geweld, agressie, disciplineproblemen

Extra werk thuis

Autoriteit is afhankelijk van uw persoonlijkheid: “Je hebt autoriteit” of “Je hebt het niet”

Aanwezigheid in de klas verhogen

“Dit is mijn territorium” – instrumenten:

- Klas voorbereiden op komst leerlingen
- Zitplaatsen toewijzen
- Kaart met persoonlijke gegevens
- Tussen rijen doorlopen
- Eigen grenzen aangeven

Aanwezigheid in de klas

Vereist zelfbeheersing en onderdrukking impulsieve reacties

Escalatieprocessen vermijden

- Opgeven
- Vechten

“Ik accepteer niet dat je ... ik ga nadenken over een gepaste maatregel en kom erop terug”

“Op dit moment zijn we beide kwaad, we gaan nu stoppen en praten op het eind van de les. Zet je en werk verder.
Als je wil kan je naar buiten gaan, je gezicht onder het water steken en terugkomen als je rustig bent.”

Ondersteunende netwerken

Samenwerking tussen leerkrachten is het fundament

Team moet een nest zijn

Samenwerking leerkrachten – ouders

Samenwerking met leerlingen

Tools

Collectieve aanwezigheid – “Wij” zijn hier ipv “Ik” ben hier

Sit-in op school

Herstelmaatregelen

De Kaproenen

- Werken met verhalen
 - Algemene cultuur op school
 - Organische groei – benoemen van wat er is en versterken ...
 - Directeur aan het woord : anders omgaan met controle ...
-
-

Jip en Janneke

- Een verhaal
 - Een gespreksavond
-
-

MPIGO De Kaproenen

2/3 van de leerlingen heeft een attest type 3

De helft van de kinderen heeft een ASSdiagnose

Op het internaat verblijven ook leerlingen die naar het buitengewoon secundair onderwijs gaan

Heel wat ouders komen uit sociaal zwakkere milieus en hebben te kampen met financiële problemen, druggebruik, criminaliteit, ...

Er werken 120 à 130 mensen in de Kaproenen, eenmaal de mensen er werken willen weinigen nog weg

Een veelheid aan conflicten

Tussen de leerlingen onderling

Tussen de leerling en de opvoeder/leerkracht

Tussen de leerling en zijn ouders

Tussen de leerkracht/opvoeder en de ouders

Tussen de leerkracht en gerechtelijke instanties

...

Praktijkvoorbeeld 1: Y en zijn mama

Y is een jongen van 11 jaar, Door de ernstige psychische problemen van mama en het ontbreken van papa wordt Y geplaatst

Alles verloopt vlot, in het weekend verblijft Y bij mama

Tot het met mama bergaf gaat, mama wenst Y meer en meer te zien terwijl ze net de zorg minder aankan. De jeugdrechter staat er op dat Y enkel tijdens de weekends bij mama mag verblijven

Conflict mama versus school (directeur)

Mama komt midden in de week, net voor het einde van de lesdag, toch Y ophalen, mama is duidelijk onder invloed

Het vonnis toelichten heeft weinig zin, mama is niet voor rede vatbaar

In de klas valt mama de directeur en de leerkracht aan, de andere leerlingen worden in veiligheid gebracht, 6 politiemensen zijn nodig om mama op te pakken, Y moet van mama worden losgerukt

De schade

Y is boos op de school, in eerste plaats op de directeur, maar ook op zijn juf

De kinderen in de klas zijn bang en kunnen het voorval niet plaatsen

De ouders aan de poort hebben 3 politiecombi's zien toesnellen

Het team voelt zich onveilig en zit met heel wat vragen

De grootouders van Y zijn bang dat hun kleinkind niet langer op school welkom zal zijn

Na een langdurige opname durft mama niet meer naar school komen

Het herstel

Duiding naar de leerlingen

Duiding naar het team

Een herstelgesprek met mama

Resultaat

Het team is er sterker uitgekomen

Mama heeft levenslange begeleiding gekregen

Y???

Wat heeft de school geleerd :

- Parentificaties
- Omzetten in 'iedereen op zijn plaats' : gepaste relaties maken autoriteit mogelijk

Praktijkvoorbeeld 2: L en haar ouders

L is een 11jarig meisje met ernstige gedragsproblemen:

Weglopen

Schelden

Schoppen, slaan, ... naar ouders en uiteindelijk ook naar leerkrachten

De situatie escaleert

L mag niet meer met de bus mee naar huis, onderweg vormt zij een gevaar

Thuis bepaalt zij alle regels: hoe laat de ouders gaan slapen, hoeveel sigaretten mag papa roken, L rookt ook, zij gaat uit, ...

Op school dreigt de situatie ook de hand te lopen

Een machtsspel ontspoord

Oplossing: L verblijft tijdelijk op het internaat

De ouders en andere gezinsleden komen tot rust

Er worden afspraken gemaakt

Er wordt vanaf 0 gewerkt aan een gezondere relatie

Nieuwe autoriteit op schoolniveau

Leerkrachten vullen geen dagagenda in, maar werken per periode (vertrouwen – verantwoordelijkheid). Meer dan de helft van de IIn keert terug naar her reguliere onderwijs

De afspraken van de directeur zijn transparant (vertrouwen)

Attesten en inschrijvingsverslagen zijn door het team digitaal te raadplegen (vertrouwen in hun ambtsgeheim)

...

Nieuwe autoriteit op leerlingenniveau

Klasdoorbrekend rekenen: de leerlingen gaan zelfstandig naar een andere klas, ook de leerlingen die stelen, weglopen, ...

In verschillende klassen staat een koffiezet. De leerkrachten verlaten (kort) hun lokaal om koffie bij de buur te halen. De leerlingen blijven alleen in de klas

Toiletbezoek zonder toezicht met alle gevolgen (vechten, verstopte toiletten, spelen, ...)

Nieuwe autoriteit op ouderniveau

Ouderavond: hoe anders omgaan met opvoedingsproblemen

Wat als mijn kind niet naar bed wil gaan

Wat als mijn kind niet wil stoppen met gamen?

Wat als mijn kind niet wil eten?

Nieuwe autoriteit

Iets installeren waardoor de doelstellingen blijvend worden nagestreefd, ook als de autoriteit wegvalt

Niet vanuit gezag en gevestigde waarden werken, maar vanuit wederzijds respect

Het wederzijds respect moet worden opgebouwd

Elkaar vasthouden, verbonden blijven ondanks alles

(een school voor kinderen met een attest type 3 vormt vaak een eindstadium, als wij het opgeven, wat dan)